

EMEKLİLİKTE YAŞA TAKILANLAR HAKLIDIR

Aydınlık Gazetesi, 12 Mart 2019

Yıldırım Koç

Önümüzdeki aylarda daha da yükselecek olan işçi sınıfı hareketinin unsurlarından biri, emeklilikte yaşa takılanlar.

Böyle bir mücadele Türkiye tarihinde ilk kez ortaya çıkıyor. Farklı işkolları ve işyerlerinde çalışanlar veya çalışmayanlar, emeklilik haklarının kabul edilmesi için ilk kez ülke çapında bir mücadele geliştiriyor. Ortaya çıkan örgütlenme son derece ilginç. Önce yıllarca internet üzerinden bir iletişim sağlandı. Bu ilişkiler sonra bir dernek örgütlenmesine dönüştü. Ancak önemli olan, bu gayriresmi yapılanmaydı. Dernek, bu altyapının yansıması ve aracıdır. Dernekten geçinen yok. Dernekte bir bürokrasi oluşmamış. Ödenen aidatlar son derece düşük. İstenen, hakları olan bir düzenlemenin siyasi platformda hayata geçirilmesi. İşçi sınıfı tarihiyle ilgilenenlerin bu girişimi dikkatle izlemelerini öneriyorum. Bu tür platformlardan ilki, ataması yapılmayan öğretmenlerindi. Benzer platformlar da oluştu. Ancak emeklilikte yaşa takılanların bu örgütlülüğü, daha önceki tüm girişimleri aştı. Kutluyorum.

HAKLILAR

Türkiye’de yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları dönem içinde önemli değişikliklere uğradı. Ancak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda 25.8.1999 gün ve 4447 sayılı Kanunla yapılan ve Resmi Gazete’de 8 Eylül 1999 günü yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeye kadar, Türkiye’de yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için kadınsa 20 yıldan ve erkekse 25 yıldan beri sigortalı olup, bu süre içinde en az 5000 gün prim ödeme koşulu geçerliydi.

Burada dönüm noktası, 8 Eylül 1999 tarihidir.

8 Eylül 1999 tarihinden önce SSK girişi olanlar bu haklara sahipti. Yeni düzenlemeyle, 8 Eylül 1999 öncesi sigortalıları için de, yaş sınırı getirildi ve prim ödeme gün sayıları artırıldı. Yaygın bir ifadeyle, bu kişiler için oyunun kuralları, oyun başladıktan sonra aleyhte değiştirildi.

ÇÖZÜM NASIL SAĞLANIR?

Günümüzde Sosyal Güvenlik Kurumu’nun giderek büyüyen mali açığı var. SGK’nın açıkları merkezi yönetim bütçesinden (devlet bütçesinden) karşılanıyor. Merkezi yönetim bütçesi zaten açık veriyor. 2018 yılı açığı 73 milyar lira olarak gerçekleşti. Emeklilikte yaşa takılanların haklı taleplerine karşı çıkanlar, sayıları gizli tutulan bu kişilere yaşlılık aylığının verilmesi durumunda, SGK ve merkezi yönetim bütçesi açıklarının ciddi biçimde artacağını ileri sürüyor.

Çözüm nasıl sağlanır?

Çözümü sağlamanın yolu, SGK açıklarının ortaya çıkış nedenlerinin ortadan kaldırılmasından geçiyor.

SGK verilerine göre, SGK’nın sağlık giderleri 2008 yılında 25,3 milyar liraydı. 2018 yılında 83,8 milyar lira oldu.

Bu sağlık giderlerinin artmasının nedeni, iktidarların yanlış politikaları.

Sağlık giderlerinin artmasının birinci nedeni, SSK’nın ilaç fabrikasının kapatılması. Devlet ilaç üretiminin dışına düşünce, ilaç tekellerinin kârları arttı.

İkinci neden, ilaç dağıtımının özel eczaneler eliyle yapılması. Bu uygulamayla devletin ilaç tekelleriyle pazarlık gücü ortadan kalktı.

Üçüncü neden, sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi; sağlık hizmetlerinin bir kamu hizmeti olmaktan çıkarılması ve kâr amaçlı hale getirilmesi. Bu anlayış değişikliği nedeniyle, koruyucu hekimlik ihmal edildi ve gereksiz tahlil, tedavi ve ameliyatlar çok arttı.

Dördüncü neden de, hekimlerin eğitim düzeyinin düşmesi ve hekimliğin bir insanlık görevi olmaktan çıkarılarak bir zenginleşme aracı olarak algılanması. Tıp fakültesinde iyi bir eğitim almayan ve hızla gelişen tıp biliminde gelişmeleri izlemeyen hekim, maliyet artırıcı gereksiz işlemlere yöneliyor.

Bu dönemde kaçak işçiliğin artması da SGK'nın gelirlerini olumsuz biçimde etkiledi.

Emeklilikte yaşa takılanlar, SGK açıklarına ilişkin iddialara karşı çözüm de üretmeliler. Bu noktalara başkaları da eklenebilir.

Diğer işçiler ve memurlar da bu mücadeleyi desteklemelidir.